

על התערוכה

« ייחודה של כפר-סבא נעוץ בהיסטוריה שלה ובסיפור התפתחותה ממושבה לעיר, המקבל עד היום ביטוי פיזי, תכנוני ונופי ברחובות העיר. חוויית המקום היא תוצר של ערכים היסטוריים, אדריכליים, אורבניים ונופיים, אשר ברבות השנים קיבלו ביטוי במרחב הציבורי ואמצו על-ידי התושבים והנהגת העיר כאורח חיים. תערוכה זו מציגה את המורשת התרבותית של העיר כפר סבא ושימורה כחלק מתהליכי התחדשות עירונית, בעבור תושבי העיר ולרווחת הדורות הבאים. הכרות מקרוב עם תולדות התכנון של העיר מלמדת על רגישות מתמשכת הטבועה בתרבות התכנון הכפר-סבאית ומלווה את היצירה והבנייה של היישוב עוד מרגע הגותו, בסוף המאה התשע-עשרה ועד תחילת המאה העשרים ואחת. אדריכלים ומתכננים לא מעטים שותפים לתחושה שהתכנון בכפר-סבא - המוכר להם במיוחד משנות השמונים - הוא שהצליח 'לשים את העיר על המפה', עד כדי כך שהיא נחשבת בעיניהם 'מקום נוסף השראה' והיא מכונה 'עיר הקשתות'. מובילי תכנית זו - האדריכל יוסף קולודני וראש העיר דאז זאב גלר.

בשנת 1905 נערכה 'התכנית הראשונה לכפר-סבא' תכנית חלוקת הקרקעות עבור כפר קלאי בן 132 משפחות ע"י המודד משה סלור. הבניין הראשון- החאן (כיום בית העירייה), מוקם במרכז המושבה וסמוך לו הרחוב הראשון הוא רחוב הרצל בו שנים-עשר הבתים הראשונים. תכנית זו התוותה את התבנית האורבנית של העיר והייתה תשתית לתכנון האורתוגונומי של העיר המעניק לה איכויות תכנוניות ראויות לשימור. תערוכה זו מבקשת להציג את תכנית השימור של העיר שבבסיסה התייחסות למערך האורבני של העיר, ולמרקם ההיסטורי הנוצר על ידי מכלול של מבנים היסטוריים, מתחמים, השלד הירוק והגינות.

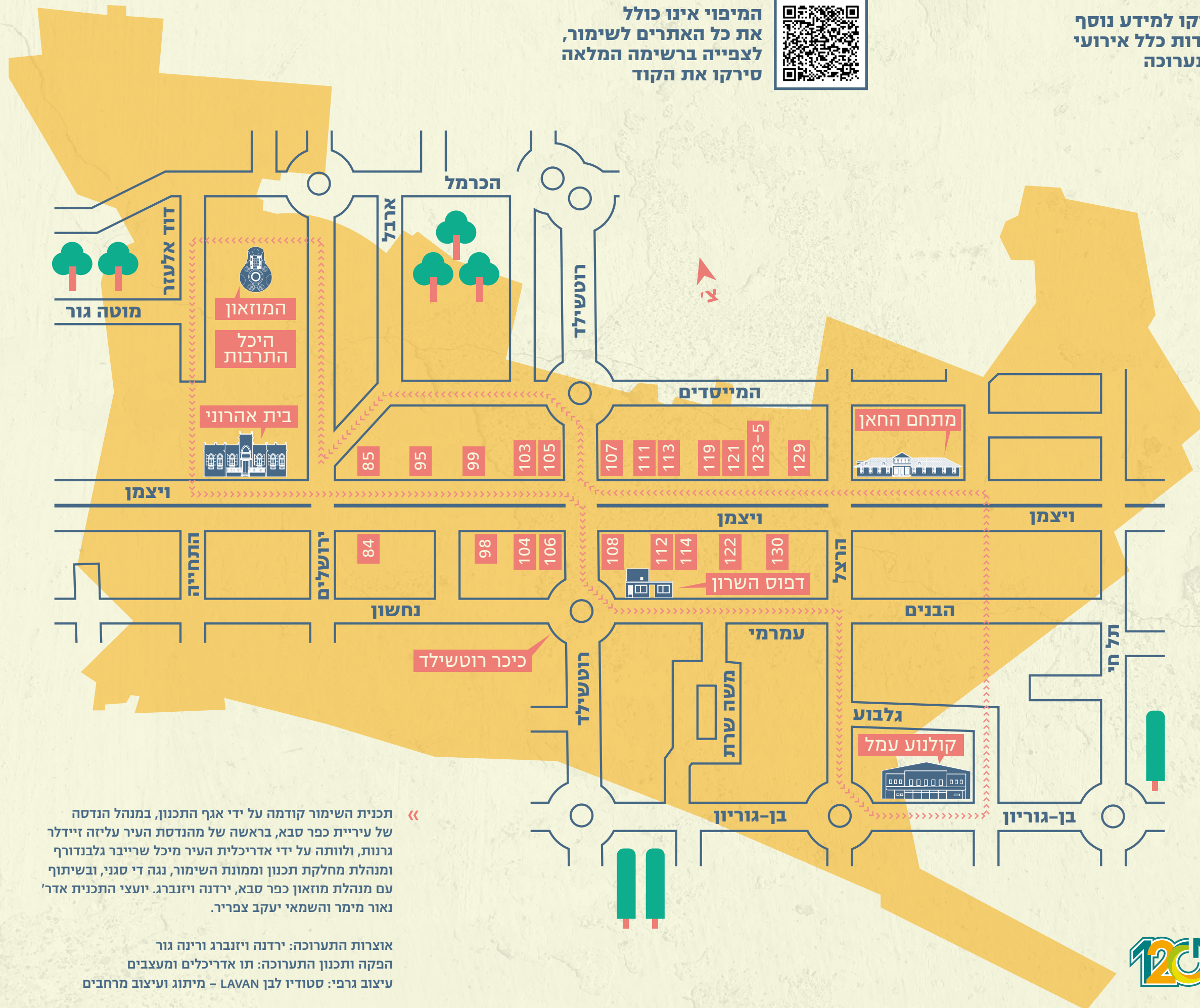

חפשו את
סימני הדרך
לאורך המסלול

סרקו למידע נוסף
אודות כלל אירועי
התערוכה

המיפוי אינו כולל
את כל האתרים לשימור,
לצפייה ברשימה המלאה
סרקו את הקוד

« תכנית השימור קודמה על ידי אגף התכנון, במנהל הנדסה של עיריית כפר סבא, בראשה של מהנדסת העיר עליזה זיידלר גרנות, ולוותה על ידי אדריכלית העיר מיכל שרייבר גלבנדרוף ומנהלת מחלקת תכנון וממונת השימור, נגה די סגני, ובשיתוף עם מנהלת מוזאון כפר סבא, ירדנה ויזנברג. יועצי התכנית אדר' נאור מימר והשמאי יעקב צפריר.

אוצרות התערוכה: ירדנה ויזנברג ורינה גור
הפקה ותכנון התערוכה: תו אדריכלים ומעצבים
עיצוב גרפי: סטודיו לבן LAVAN - מיתוג ועיצוב מרחבים

מפת סיור חלונות למושבה על רחוב ויצמן

מסיבה, מצעים, סלולראי, תריסים
129 תחנת הנוטרים:

התחנה הוקמה על נחלת שיינפיין. הנוטרים היו שוטרים יהודים שפעלו במסגרת המשטרה הבריטית החל משנת 1939-1936. כ"ס סבלה רבות מהתנכלויות של כנופיות ערביות. בסוף 1936 גויסו עשרות אנשי הגנה למשטרה הבריטית והיו לנוטרים.

תחנת הנוטרים

בוטיק סנטראל, צייג', סיגריות, נדל"ן, מונה תורס, צפניה, ליזי
123-125 בית משפחת דרויאן:

במקום הקיים - עד שנת הקמת המדינה - 1948 לערך גרה במקום משפחת אברהם ופנינה דרויאן. משפחת דרויאן שהחלה פעילותה במקום משנות ה-20, נטעה שורשיה בתחומי החיים השונים.

119 בית מרקחת כנרת:

כבר בראשית המושבה, נפתח בית מרקחת של הרוקח סלור על רחוב ויצמן. לרווחתם של תושבי המקום, נפתח בית מרקחת כנרת בו מספרים התושבים שאת תרופות המזור למחלתם, רקחו במקום.

בית עיתון דבר

ביגודית, דרך השמש
121 השוק:

מסוף שנות ה-30 התנהלה פעילות מסחרית תוססת. לוותיקים זכור "שוק עם ביתנים מפה" עיקר הסחורה היתה פירות וירקות. ובמקום פעלה משטרה.

שי לבית גוד פארם, מרכז רוחני אורות בכפר
113 בית הכנסת של הפועל מזרחי:

האזור כונה "מתחם בתי הכנסת". בקומה ראשונה פעל בית הכנסת "הפועל מזרחי" בקומה התחתונה פעלה מסעדת פועלים של סולומינסקי. בחלק הפנימי שכן גן ילדים עם עץ אזדרכת, לימים נבנה שם בית ספר מורשת.

נתיקה, קליית שפע טבע, גרביים

111 מתחם הקצבים:

גרינברג, גבעתי, קליין וקינמוני: במתחם הקצבים פעלו מספר קצבים. האחים גרינברג, אחיהם גבעתי, והקצב קליין וקינמוני פתחו קצביה ממול.

דפוס השבון

קולור אקפרס, אמירשגז, אנג'לינה, מעלי זליכה,
אופציה וינטייג', זבן, סיסטרו, גלוברי

107 בית אנצ'יקובסקי:

לאה וישראל קלמן. במקום פעלו מספר עסקים: מכולת אותה ניהלה אשת הרב שקולניק, חיים הסנדלר, תחנת דלק "של", סניף הפועל מזרחי ומפעל של י. רוזנר.

לולה, סטימצקי, וילונות מגדל, יודאיקה, בגדים, צייג', טופ אופטיק
105 קפה פידלר:

נבנה ב-1932 בסגנון הבינלאומי ע"י דוד לוונברג. המקום נוהל ע"י הזוג פידלר. מיקומו בציר המרכזי של המושבה הביא לפריחה של המקום לא רק בשל הקפה, הגלידה, הגזוז וקו הטלפון, אלא גם בשל הקהל שפקד אותו. חיילים בריטים ובני המקום.

על ויצמן

מעדניה קרל ברג

103 מתחם הספרים: צבי גנדלר איש העליה ה-4 פתח ספרייה קטנה, ניגן במנדולינה ואף לימד ילדים לנגן במנדולינה. בקומה השניה שכן משרדו של העורך דין הראשון במושבה, עו"ד טרינצ'ר

היכל הספורט, שלאגר, צבר ביטוח, טופ מודל
99 הצלמנייה של קפלן:

הצלמנייה הועברה למקומה הנוכחי בשנת 1948. הצלם דניאל קפלן צילם את ילדי בית הספר והגנים, את הווי החיים במושבה ובסטודיו שלו צילם את תושבי המושבה. לימים נפתח במקום בית קפה מיגדלאור.

חליפות חתן, סקארה, עמל ומעבר להשכרה

95 בית עיתון דבר קופת מלווה וחיסכון:

המקום נוהל ע"י ההסתדרות הכללית למען תושבי המושבה. פעלו שם "קופת מלווה וחיסכון", עיתון "דבר", קופת "דן חסכן", ומשרדו של שלמה אנגל, מוכתר המושבה, איש חינוך וכתב בעיתון "דבר" וכן חנות שיתופית של האחים גנדלמן.

מגוון, דיור 85

85 בית ולד בית המאותנים:

הבנין בין 3 קומות נבנה בסוף שנות ה-20, בסגנון ה"באוהאוס", ע"י שמואל ולד. על גג הבנין הגבוה הוקמה תחנת קשר בנושאי ביטחון ליישובי הסביבה, שפעלה בלילה באמצעות פנסי איתות..

הצלמנייה של קפלן

לחם הכפר, פיצוחי ירדן, דורין נעלים

130 בית כץ מילר:

מפעל יכץ את י.מילר ליצור ושיווק התוצרת החקלאית בע"מ, נוסד ב-1945 בידי ישראל כץ ויהושע מילר שהיו שותפים וקרובי משפחה, וענה על צרכי התקופה תוך יצור תערובות למשקים החקלאיים של כפר סבא - המושבה של אז, ומשקי הסביבה ושיווק תוצרתם.

דיני דן ביגוד, אופטיקה קניג

122 בית כנסת אוהל משה:

בנין נבנה ע"י משפחת לוי בשנת 1936. במקום פעלו שני בתי כנסת של ה"מתנגדים" למעלה ושל ה"חסידים" למטה. לימים משפחת לוי תרמה את מבנה בית הכנסת לחסידים. ממול שכן בית הכנסת של הפועל מזרחי. מתחם תפילה אחד לשלושה זרמים שונים.

גינה הלבשה, נקודת טבע

114 בית גולדברג חנות אתא:

החנות אתא המיתולוגית שימשה את כל תושבי המושבה לרכישת בגדי עבודה, תלבושות אחידה לבתי ספר, בגדים ליום ולאירועים חגיגיים. לימים משפחת קירשנבאום התגוררה במקום הוריו של מוטי קירשנבאום עיתונאי ובמאי ידוע.

אלקטרוניקה צ'יקו

112 הצלמנייה הראשונה של דניאל קפלן:

הצלם דניאל קפלן נחשב לצלם האגדי של המושבה, צילם את ילדי בית הספר והגנים, את הווי החיים במושבה ובסטודיו. לימים משפחת גרוגר פתחה חלל גדול שישמש לממכר מספוא ודגנים לבהמות.

או.קי עיצוב שיער, עולם הטבק, קיוסק, שומרה
108 הקיוסק של אלטר לוי (מושיקו):

הקיוסק נוסד בשנות ה-20 על ידי נוטה לוי, לימים עבר לידיו של אלטר לוי עולה מטורקיה שהיה אחד מהסוחרים הטורקים שהקימו בית עסק במתחם. הקיוסק נהרס כליל כשאוטובוס פגע בו והרסו כליל

בית המאותנים

קאפרי אימפריו, פפרצ'י, צביקה רובינשטיין ביטוח

106 "מלון המרכז":

נבנה ע"י הקבלן שלמה כהן. בקומה ראשונה היה סניף הדאר הראשון במושבה, בקומה שניה מגורים וחדרי בית מלון. המלון שימש את החלוצים החדשים. לימים הקומה הראשונה הפכה לבית קפה ומסעדה "השרון" וחנות ספרים של זווין.

בית קפה פידלר

מוצרי שיער, סברס שייקים

104 תכשיטי אנטמן:

יוסף אנטמן עלה ארצה בשנת 1938 והצטרף לבני משפחתו בכפר סבא וכעבור שנתיים פתח חנות תיקון שעונים במקום הנוכחי. במהלך השנים הוסיפו בני הזוג אנטמן לחנות, תכשיטים וכלי כסף ובין לקוחותיהם היום אף ערבים מקלקיליה.

שאז' ריגושים, נטאלי

98 מבנה לשימור סגנון בינלאומי:

נבנה בתחילת שנות ה-40. מבנה מעורב שימושיים, קומת מסחר וקומה ראשונה מגורים. המבנה היה טיפוסי ונפוץ לתקופה וכן לציר ויצמן.

סוואנה בלו, זהב, צומת ספרים

84 חנות האופניים של האחים יעקב ושמחה כהן:

שני אחים שנישאו לשתי אחיות בנות המקום. המקום שימש לתיקונים וממכר, משך קהל רב ומגוון של תושבי המושבה.